

Information om strandskyddet

Strandskyddet gäller vid havet, sjöar och vattendrag. Strandskydds-zonen utgår från strandkanten och sträcker sig 100m upp på land och 100 m ut i vattnet, inklusive det som finns under ytan. Strandskyddet har till uppgift att göra det möjligt för allmänheten att vistas längs stränderna och att bevara bra livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom strandskyddsområde får inte:

- nya byggnader uppföras
- byggnader och byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha färdats fritt
- grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller andra anordningar som avses i punkterna ovan.
- åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för växt- eller djurarter

Förbudet gäller inte byggnader och anläggningar som behövs för jordbruket, fisket, skogsbruket och som för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet. Undantaget gäller inte byggnader som tillgodoser bostadsändamål.

Vill du göra något av ovanstående måste du ansöka om dispens från förbudet. För att en dispens ska beviljas måste åtgärden uppfylla något av de sex särskilda skäl som anges i miljöbalken 7 kap 18 c §. Inom ett område som kommunen i sin översiktsplan har pekat ut som landsbygdsutvecklingsområden i strandnära läge (LIS-område) får man även använda de särskilda skäl som anges i miljöbalken 7 kap 18 d §.

Kort beskrivning av de särskilda skälen:

- lanspråktagen mark, avser oftast en etablerad tomtplats eller hemfridszon runt en enskild bostad. Det kan också vara ett område som är ianspråktaget för andra ändamål, t.ex. ett industriområde. Avgörande är att området inte längre är allemansrättsligt tillgängligt.
- Platsen är avskild från stranden genom en större väg, järnväg eller motsvarande, och därför saknar åtgärden betydelse för allmänhetens tillgång till stranden. En mindre väg anses vanligen inte ha någon avskärande effekt. Slänter, branter och höjdformationer som gör strandkanten svår att nå räknas inte som avskärande i relation till strandskyddets syften.
- Anläggningar vid vatten. Vissa anläggningar är till karaktären sådana att de måste ligga vid vatten, t.ex. pirar, bryggor och båthus.
- Utvidga en pågående verksamhet. Det kan till exempel vara en hamnanläggning eller en campingplats som inte kan expandera utanför strandskyddat område. Att det avser en verksamhet innebär att det inte kan vara frågan om byggande av bostäder.
- Angeläget allmänt intresse. Det kan till exempel vara åtgärder som tillgodoser kommunens behov av tätortsutveckling, olika typer av infrastrukturanläggningar, anpassning av miljön för bättre tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning eller åtgärder som betingas av frilufts-, naturvårds-, miljövårds- eller kulturhistoriska intressen.
- Andra mycket angelägna intressen innebär mycket speciella omständigheter som är mer eller mindre unika till sin karaktär. Det kan vara både allmänna och enskilda intressen, men tillämpningen ska vara särskilt restriktiv när det gäller enskilda ärenden.
- LIS-område kan vara ett dispens-skäl, men då måste området ha pekats ut i kommunens översiktsplan. Åtgärdens strandnära läge måste bidra till utvecklingen av landsbygden. Om dispensen gäller ett en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder, kan dispens ges om huset ska uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

Växt och djurlivet

En dispensprövning ska också alltid omfatta den påverkan åtgärden får på växt- och djurlivet. Om de biologiska värdena påverkas på ett sätt som inte kan accepteras ska dispens inte ges, även om något av skälen ovan kan åberopas.

Tomtplatsavgränsning

I ett dispensbeslut ska anges i vilken utsträckning mark får tas i anspråk som tomt. Tomtplatsavgränsningen syftar till att bestämma gränsen mellan det område markägare får hävda som privat zon och det område som är allemansrättsligt tillgängligt. För bostadshus får ett område motsvarande hemfridszonen utpekats som tomtplats. För komplementbyggnader utanför hemfridszonen bör tomtplatsen normalt begränsas till byggnadens yta på marken. En tomtplats för fritidshus bör i allmänhet omfatta högst 2000 m².

Fri passage

Ett beslut om dispens ska vanligtvis inte omfatta området närmast strandlinjen. Detta område bör reserveras för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna säkerställa fri passage för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Länsstyrelsen kan överpröva dispensbeslutet

Efter att kommunen fattat beslut om strandskyddsdispens skickas beslutet till länsstyrelsen för granskning. Länsstyrelsen har möjlighet att överpröva beslutet. Besked om att så ska ske ska lämnas inom tre veckor från den dag då kommunens beslut kom in till länsstyrelsen. Om Länsstyrelsen beslutar att kommunens beslut ska upphävas får det beslutet överklagas hos Mark- och miljödomstolen. Beslut om dispens får överklagas av den som beslutet angår (inte grannar) om avgörande har gått denne emot. Även vissa ideella föreningar har rätt att överklaga ett dispensbeslut enligt 16 kap. 13 § miljöbalken, t.ex. Naturskyddsföreningen och Friuftsfrämjandet.